

SOBRE EL POUM DE SANT FRUITÓS- Alternatives i Suggeriments

Arran de rebre la sol·licitud del Departament de Territori i Sostenibilitat per fer suggeriments al l'avanç del POUM de Sant Fruitós de Bages i pel fet que afecta de ple, l'àmbit territorial en el qual Meandre desenvolupa activitats de preservació del territori, aquest estiu hem analitzat les alternatives de creixement de sòl industrial que es proposen, alguna d'elles inversemblant, i hem enviat els suggeriments que els nostres assessors han considerat més raonats al mateix Departament i a l'Ajuntament de Sant Fruitós.

Son suggeriments que incideixen principalment en els aspectes que afecten l'espai obert, entorn natural i agrícola, del poc que queda del Pla de Bages, en tant que la seva preservació esdevé bàsica per a la identitat del paisatge, la salut de la ciutadania i el futur del sector primari del Bages.

La importància dels terrenys on es proposa construir més sòl industrial

Els terrenys on l'avanç del POUM pretén construir i/o ampliar polígons industrials se situen en la llengua de connectivitat entre la conca del Cardener i la conca del Llobregat. El poc espai obert que queda sense urbanitzar entre les dues conques, representa avui encara, un conjunt d'espais de alt valor ecològic, biològic i paisatgístic. És una franja molt sensible que manté encara la funció de corredor biològic i que ja està molt ocupada per infraestructures viaries i polígons industrials i comercials disgregats, molts d'ells, sense ocupar.

D'altra banda, el Pla de ordenació urbana del Pla de Bages posa una especial atenció a la preservació dels terrenys agrícoles situats en aquesta plana. L'interès d'aquests espais recau en que a banda de constituir l'espai de transició entre els principals espais lliures del Pla de Bages: l'entorn de l'Agulla, les hortes del Poal i de Viladordis, les àrees agrícoles de secà situades entre la Sèquia i el riu d'Or i les lleres d'aquest mateix, tenen assignada una responsabilitat important: Són els responsables de separar les zones urbanes de Manresa, Santpedor i Sant Fruitós de Bages evitant la formació d'una única conurbació.

Des d'aquesta perspectiva pensem que les tres alternatives proposades per l'avanç del POUM, contribueixen a mantenir o, incomprensiblement, incrementar (alternativa 2), el paper disgregador d'aquestes infraestructures i polígons existents, fet que suposaria un pas irreversible cap a la urbanització difosa del Pla de Bages, trencant definitivament els corredors biològics entre les dues conques i malmetent el paisatge propi del Pla del Bages. Tot el contrari dels objectius, mesures i accions de qualitat paisatgística proposats en el Catàleg de Paisatge de les Comarques Centrals.

VALORACIÓ DE LES ALTERNATIVES CONTEMPLADES AL POUM I SUGGERIMENTS de Meandre

Analitzades les tres alternatives, considerem que cap de les tres és la idònia, degut a l'actual excés de sòl industrial buit a la comarca de Bages: El 60% a tot el Bages i el 40% al terme de Sant Fruitós.

Es pot accedir a la web [Polígons del Bages](#) per tenir una idea sobre mapa, de la quantitat de parcel·les industrials buides en els 114 polígons del Bages. Donat l'excés de sòl industrial buit i l'absència de previsió de grans implantacions, el que considerem que ara cal, és ordenar el territori ja urbanitzat i valorar el decreixement de polígons industrials com el del Grau, executats sense cap tipus de sentit i amb finalitat purament especulativa, en entorns i corredors ecològics sensibles com és el del camí del Grau i ramal de la Sèquia de Viladordis, corredor ecològic imprescindible entre les hortes del Poal i Viladordis.

Polígon del Grau que ocupa el corredor ecològic entre les hortes del Poal i Viladordis

Suggerim, primer de tot, que l'Avanç del POUM de Sant Fruitós segueixi les recomanacions de la memòria ambiental del pla Territorial:

- 1.** Protegir els espais naturals agraris i no urbanitzables com a components de l'ordenació del territori.
- 2.** Preservar el paisatge del Pla de Bages que ens queda com un valor social i un actiu econòmic del territori.
- 3.** Abandonar el model de creixement desmesurat i segregat que s'ha fet fins ara al terme de Sant Fruitós, disminuir el consum de sòl i plantejar el decreixement d'algunes polígons buits implantats en àrees naturals sensibles. En definitiva, cal fer el que no s'ha fet fins ara: Racionalitzar la implantació de polígons industrials i el terciarisme (àrees comercials) en polígons industrials.
- 4.** Plantejar l'activitat econòmica i industrial des de una visió supramunicipal pel fet que el plantejament d'un sector tan important de tipus territorial supera els límits del terme municipal i cal formular-lo des d'una perspectiva global de comarca i no des d'un POUM.

ANÀLISI DE LES TRES ALTERNATIVES I SUGGERIMENTS

Alternativa 0: Manteniment del planejament vigent

L'alternativa 0, (mantenir les previsions del planejament vigent), no és la que s'escau, pel fet que actualment Sant Fruitós disposa de 80 Ha de sòl industrial buit, i el que caldria, a part d'ordenar el que ja està urbanitzat, és desclassificar part d'aquest sòl.

En el context d'existència de molt sòl industrial desenvolupat vacant, excessiu sòl industrial pendent de desenvolupar i vistes les mancances detectades en diversos estudis en el sòl urbanitzat i que dificulten la implantació d'activitats econòmiques, el que **suggerim** és que *les actuacions del POUM han d'anar encaminades a dotar aquest sòl ja existent de serveis, infraestructures i les condicions d'urbanització que facilitin l'ocupació del sòl existent.*

En el context de polígons implantats en àrees sensibles com és el polígon del Grau, construït al bell mig del corredor ecològic del camí del Grau i ramal de la Sèquia, **suggerim** *la desclassificació de tot o part de sòl industrial a rústic promovent així el reciclatge urbà.*

El principi del reciclatge urbà en vers el creixement en extensió, és d'altra banda un dels pilars en que es fonamenta l'avantprojecte de la Llei de territori. Tal com inspira aquest avantprojecte, entenem que el nou POUM de Sant Fruitós ha de ser una oportunitat per a una relectura dels creixements programats, per a la limitació de nous creixements d'acord amb les necessitats reals i objectives i per apostar per un model basat en el reciclatge o requalificació de urbà a rústic.

Suggerim *que es plantegi doncs el reciclatge, el decreixement o desclassificació de part o tot el polígon del Grau, polígon completament buit, si exceptuem la nau on s'hi va implantar la ITV, que va deixar en precari el corredor verd de l'Anella Verda entre l'Agulla i Viladordis a nivell del parc de bombers. És una bona oportunitat per corregir els efectes indesitjables de la implantació d'aquest polígon fantasma en el corredor del camí del Grau i el ramal de la Sèquia de Viladordis.*

Suggerim *que aquesta intervenció sigui un model de corredor verd recuperat.*

La fletxa blanca en el corredor verd entre les hortes del Poal i l'Agulla i Viladordis, ens senyala la ubicació del polígon buit del Grau (en vermell).

Suggerim, *que es millori la connectivitat de camins entre els diferents nuclis rurals de Sant Fruitós, Santa Anna, Sant Iscle, Torruella i amb l'entorn natural del terme de Manresa o Anella Verda per crear una continuïtat de camins o vies verdes a tot el Pla de Bages.*

Suggerim *apostar per la interconnexió mitjançant eixos cívics i de transport públic amb Manresa i*

els municipis i àrees urbanes del voltant, potenciant la configuració d'un sistema urbà vertebrat i cohesionat per mitjà de la mobilitat sostenible. Entenem necessari recollir la proposta d'eix cívic prevista pel POUM de Manresa, de connexió entre els dos centres municipals.

Alternativa 1. “Endreçar versus créixer”

L'alternativa 1, parteix del mateix concepte erroni que la 0. No desclassifica sòl, encara que es mostra més respectuosa i argumentada. Un aspecte positiu és que incorpora un espai de protecció entorn a la sèquia al nord de l'Agulla. **Suggerim** amb el mateix criteri, *que es prevegi una ample franja de protecció al camí del Grau.*

Si bé aquesta alternativa, proposa la solució dels dèficits urbanístics detectats per tal de poder posar a disposició de la demanda la GRAN quantitat de sòl buit qualificat existent, no es planteja el decreixement. En aquest sentit **suggerim** el mateix que en l'alternativa 0.

Crida l'atenció que els redactors de l'avanç del POUM, destaquen en el document, els valors del complex del monestir de Sant Benet, de l'Agulla, del riu d'Or, i la futura via blava del Llobregat com a pol d'atracció i dinamització. Creiem que aquests valors poden millorar si es fa una relectura de les implantacions que s'han fet fins ara i que els desvirtuen. **Suggerim** doncs *la desaparició de part o tot del polígon del Grau i replantejar si és necessària, l'ampliació del sector Oest del Polígon de Sant Isidre (AC3) pel fet que voreja l'entorn de l'Agulla.*

Alternativa 2. Potenciació de la capitalitat econòmica

Alternativa 1 versus 2. Les àrees en vermell són les proposades com sòl industrial a l'alternativa 2, quan el 40% de sòl industrial és buit.

Considerem l'alternativa 2 literalment un despropòsit. Converteix el Pla de Bages en una mosaic de grans polígons a banda i banda de l'eix transversal i a l'est de l'autopista C16, just a la Vall dels Horts al peu del Mas de les Oliveres i el bosc de les Olzinelles, sense cap tipus de justificació. S'ocupa bona part del que queda del Pla de Bages amb un creixement x 4 del sol industrial existent buit. Cal recordar que actualment a Sant Fruitós hi ha 80Ha de sòl industrial buit (el 40%) i que a la comarca de Bages el percentatge de sol industrial buit és del 60%. No s'entén quina mena d'ordenament es proposa ocupant el poc espai agrari del Pla de Bages sense tenir en compte el planejament vigent ni les possibilitats i necessitats de la comarca.

Només cal llegir la memòria ambiental de l'Avanç del Pla per tenir l'exemple clar del que no s'ha de fer. El que no s'ha de fer és, simplement el que s'ha fet a Sant Fruitós els últims anys. El creixement del sol industrial desordenat i injustificat ha comportat greus problemes de mobilitat, conversió d'eixos viaris en carrers perillosos i un augment de la necessitat del cotxe, efectes indesitjables que s'agreugen exponencialment quan s'accepta implantar comerç en el sol industrial no integrat en el teixit residencial. Amb quins arguments es pot estar a favor de l'alternativa 2 quan es multiplica aquest problema x 4 ?

En aquest escenari, suggerim que en cas de demanda de sòl industrial, aquesta sigui encabida en el 60% de sòl buit de tota la comarca amb una visió supramunicipal i que les condicions, normatives i controls ambientals en el moment de la demanda de implantació a sòl industrial, siguin les mateixes no tan sols a la comarca de Bages si no també a tot el país.

En relació a les propostes de creixement injustificat:

1. Suggerim *la no ocupació per sòl industrial a la banda Oest de l'eix transversal (AIT2) per innecessària.* Els usuaris de l'eix transversal i les fotos aèries són testimonis diaris de l'estat de manca de vitalitat urbana actual, pràcticament buit, del polígon de la Carretera de Berga a la banda est de l'eix. A part d'injustificat, aquest creixement tindria un gran impacte en el corredor fluvial del

riu d'Or i en el paisatge que més característic del Pla de Bages.

En vermell, la injustificada proposta d'ampliació del polígon de la carretera de Berga a la banda Oest de l'eix transversal, quan l'actual ocupació del polígon és precària.